

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . . . K 28.—
za en mesec . . . „ 2'20
za Nemčijo celoletno . . . „ 29'—
za ostalo inozemstvo . . . „ 35'—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . . . K 24.—
za en mesec . . . „ 2'—
V upravi prejema mesečno „ 1'70

Sobotni izdaja:

za celo leto . . . „ 7'—
za Nemčijo celoletno . . . „ 8'—
za ostalo inozemstvo . . . „ 12'—

SLOVENEČ

Inserati:

Enostopna pettivrsta (72 mm):
za enkrat . . . po 15 v
za dvakrat . . . „ 13 „
za trikrat . . . „ 10 „
za večkrat primeren popust.

Poročna oznanila, zahvale, osmrtnice itd.:
enostopna pettivrsta po 18 vin.

Poslano:

enostopna pettivrsta po 30 vin.

Izhaja vsak dan, izveniški ne-
delje in praznike, ob 5. uri pop.

Redna letna priloga Vozni red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
poštne branilnice avstrijske št. 24.797, ograke 26.511,
bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Pred volitvami v Italiji.

Rim, 28. julija.

Dan splošnih volitev ni več daleč in volivna agitacija se je na celi črti razvila. Razširjena volivna pravica je dosedanje razmerje med posameznimi strankami bistveno premaknila, deloma pa popolnoma prevrnila in postavila na glavo. Z ozirom na položaj, ki je nastal vsled vpeljave splošne in enake volivne pravice, so se že številni »Onorevoli« prostovoljno odrekli kandidaturam. Marsikateri izmed njih pač v skrivni nadi, da pride v gosposko zbornico. To je sicer razumljivo, a kdove, kako bo odločil Giolitti. Težko da bi hotel se pred volitvami izvesti imenovanja v gosposko zbornico, ker bi se to popravici utegnilo smatrati za neke vrste volivni ma-never.

Predstoječa volivna kampanja se bo v glavnem izvajala v znamenju libijske vojne. Vlada sicer svojega volivnega programa še ni izdala, poučeni krogi pa trdijo, da se bo volivna bitka vršila naravnost pod geslom: »za« ali »proti« libijski vojni. Ko se je svojčas začela vojna v Libiji, so socialni demokrati zaklicali ministrstvu: »quos ego!« in mu zagrozili s »svidenjem pri Filipih!« t. j. pri novih volitvah. Giolitti je to izzivanje smehljaje sprejel in ne bo pokazal petja.

Kljub splošnemu pričakovanju vlada svojega volivnega programa ne bo proglasila ustno potem Giolittija, marveč bo izšel obenem z dekretom o razpustu stare zbornice. Splošno vlada mnenje, da se bo razpust zbornice in razpis novih volitev izvršil v drugi polovici meseca septembra.

Kakšne izpremembe prinesó nove volitve v konstelaciji političnih strank in v smeri notranje in zunanje politike? To še ni gotovo, a lahko se reče, da radikalnih izprememb ne bo. Danes se že lahko ugotovi to-le dejstvo: V vseh volivnih okrajih so se konservativne stranke zvezale za volivni boj. Frakcije z leve odsklanjajo vsak kompromis in se pripravljajo za boj na lastno pest.

Radikalna stranka je popolnoma desorientirana; nekateri radikalni kandidati hočejo nastopiti za vlado, drugi ji napovedujejo najhuši boj, zopet drugi si dopadejo v »izolaciji«. Republikanci so vsled svojih ljutih notranjih bojov čisto močnejši na slabšem. Republikanski kandidati nimajo mnogo nade na zmago; samo v nekaterih maloštevilnih okrajih bi utegnili prodreti. Na podporo kake druge stranke nikakor ne morejo računati.

Socialni demokrati se nahajajo v hudi strankarski krizi; volivni program strankinega vodstva, ki je nedavno izšel v Rimu, jasno pove, da je spor med revolucionarnimi socialisti in reformisti neozdravljiv. Revolucionarna struja je za enkrat na vrhu, kakor je razvideti iz programa. »Nobenega okraja reformistom! Bissolati, Pononi, Benini, Ferri e tutti quanti ne smejo biti izvoljeni!«, to je bojno geslo revolucionarnih sodrugov.

Kakor že rečeno: V zbornico bodo pač prišli novi močje, zbornična fiziognomija bo pa ostala stara.

Boj bo vroč; toliko bolj. Čim ljutejša in upornejša bo vojna, tem manj bo prilike za volivne spletke protiklerikalnih strank in republikanskih »auto-kandidatov«.

Vsedijaška podporniška akcija.

Obupno stanje blagajn naših podpornih društev na Dunaju, v Gradcu in Pragi je izzvalo v letošnjem letnem tečaju med dunajskim dijaštvom živahno stanovsko gibanje v zmislu dijaške samopomoči in solidarnosti. Dvojno nalogo si je nadelo pri tem dunajsko dijaštvo: 1. da prične z delom za odpravo na Dunaju, 2. da pa dá obenem iniciativo k sličnemu gibanju in v Gradcu in Pragi in da strne vsa ta gibanja v eno samo enotno gibanje vzbujanja dijaške stanovske zavesti. To gibanje pa pokaži že v letošnjih počitnicah svoje prve sadove. V Ljubljani se naj sestane poseben vsedijaški osrednji podporniški odbor, katerega naloga bi bila: 1. da začne v letošnjih počitnicah veliko denarno akcijo za naša vseučiliška podporna društva na Dunaju, v Gradcu in Pragi, 2. da priredi septembra meseca dijaško socialno konferenco v Ljubljani, ki postavi temelje smotrne, sistematične dijaške socialne dela. Da se uresniči to misli, si je sestavilo dunajsko dijaštvo poseben odbor, katerega naloga je bila, da stopi v zvezo z graškim in praškim dijaštvom in ustvari vse pogoje za počitniško delo. Akcija dunajskega dijaštva je našla razveseljiv odmev zlasti med graškim dijaštvom, ki se je zbralo na posebnem shodu, da se pogovori o celi akciji in pritegne kar največ tovarišev k solidarnemu delu v zmislu gesla: »Dijaštvo sebi!« Graško dijaštvo pa si je sestavilo razen tega poseben krajevni odbor, kjer se je preračevalo, kako zasnovati počitniško delo. Graško kot praško dijaštvo je sprejelo načrte dunajskega dijaštva.

To je kratko tok dogodkov dijaškega stanovskega gibanja v letošnjem letnem tečaju. Koncem julija so se sestali v Ljubljani zastopniki vseh struj, skupin in dru-

štev z Dunaja, Gradca in Prage k ustanovni seji »Osrednjega vsedijaškega podporniškega odbora v Ljubljani«.

Omenjena seja se je vršila dne 25. t. m. v ljubljanskem Mestnem Domu. Te ustanovne seje so se udeležili: I. z Dunaja: Danica, divjaki, društvo slov. veterinarjev, Kras, Sava, Slovenija, skupina Slovencev v Zvonimiru, socialisti in predsednik dunajskega krajevnega odbora; II. iz Gradca: Tabor, Triglav, Zarja in predsednik graškega krajevnega odbora; III. iz Prage: Adria, Dan in Ilirija. Podporna društva so zastopali: 1. dunajsko g. dr. Šlebing, 2. graško g. dr. Bretl in dr. Pučnik, 3. praško g. dr. Berce. Razen tega so se udeležili seje g. dr. Ferluga iz Trsta in mnogo tovarišev.

Sejo je otvoril sklicatelj tov. Koder, podal kratek pregled celega gibanja, utemeljeval potrebo dijaške samopomoči in solidarnosti ter pojasnil, zakaj je dunajsko dijaštvo sklicalo sejo in zakaj so referati razdeljeni med samimi Dunajčani; dunajsko dijaštvo je pričelo celo gibanje, torej je bila tudi njegova dolžnost, da pride z jasnimi predlogi in vodi gibanje toliko časa, dokler se ne sestane »Osrednji vsedijaški podporniški odbor« (O. V. P. O.).

Po verifikaciji delegatov je sledil referat tov. fil. Aljančiča o organizaciji naše počitniške akcije in specielno o denarni akciji, naktar se je konstituirala eksekutiva. Predsednikom »O. V. P. O.« je bil izvoljen tov. jur. Koder. Podpredsednike in tajnike pa so imenovali tri glavne struje, in sicer: katoliško-narodno, narodno-radikalno in svobodno miselno dijaštvo. Podpredsednikom so bili imenovani: tt. Aljančič, Zorman in Radej; tajnikom: Velkavrh, Luschützky in Urnič. Za blagajnika je bil izvoljen tov. Kadunc. Kot pregledniki pa funkcionirajo gospodje zastopniki vseh treh podpornih društev.

Glede denarne akcije so se sprejeli ti sklepi:

I. Naj se prireajo po celem Slovenskem ali cvetlični dnevi, ali veselice in igre, ali pa se naj nabira z nabiralnimi polami. Kaj se ukrene v posamnih krajih, to je odvisno od krajevnih razmer. Po večjih krajih se naj po možnosti sestanejo posebni krajevni odbori, ki so podrejeni eksekutivi. Eksekutiva ima nalogo, da pritegne kar največ dijaštva k denarni akciji.

II. Ves denar se ima stekati v denarni zavod v Ljubljani, katerega naprosi eksekutiva, da prevzame upravo denarja. Nabrani denar se ima pošiljati v od nabiralcev naravnost naprosen denarni zavod, ki imej do razdelitve v rokah celo upravo. Naloga blagajnika pa je, da stoji v zvezi z dotičnim denarnim zavodom, da more

pošiljati račune v časopise. Nabiralci z nabiralnimi polami imajo poslati pole na blagajnika, denar pa v denarni zavod. Ko je končana cela denarna akcija, se imajo predložiti končni računi javnosti. Kar se tiče nabiralnih pol, so avtentične le one, izdane od »O. V. P. O.«, ki so signirane s štampiljami treh podpornih društev na Dunaju, v Gradcu in Pragi, podpisane od predsednika tov. Kodra in treh tajnikov. Nabiralne pole so tiskane in numerirane. Vse nabiralne pole ima v evidenci blagajnik tov. Kadunc.

III. Da se firma naše akcije ne izrablja, mora biti vsaka prireditelj naznanjena eksekutivi, ki obvesti o tem javnost potom časopisja. Le prireditve, naznanjene od strani »O. V. P. O.«, gredo za dijaška podporna društva. To bodi poudarjeno posebej, da se v javnost in prireditelji ravnati.

IV. Ključ za razdelitev dohodkov med posamezna podporna društva ima izdelati poseben odsek, ki ga ima le-ta predložiti na avgustovi seji »O. V. P. O.« V ta odsek so imenovala vsa tri vseučiliška mesta po dva dijaška zastopnika in vsako podporno društvo po enega.

V. Da se zainteresira vsa javnost in kar najširše vrste dijaštva za našo akcijo, se je sestavil poseben publicističen odsek, katerega naloga je, da lansira v vse dnevnike članke in notice o naši akciji.

Drugi referat je imel tov. Lemež o dijaški socialni konferenci. Ni dovolj, da se zadovoljimo le z nabiranjem denarja za naša podporna društva; treba, da začnemo enkrat s smotrenim in sistematičnim dijaškim socialnim delom. Naše podpornišvo potrebuje temeljitih reform, treba, da se ne izgube tisočaki, ampak, da izdani denar pride nazaj v blagajne podpornih društev. Modernizacija našega podpornišva, večja skrb za dijaške socialne razmere, to bodi okvirni program socialne konference. Ni dovolj, da se bode samo govorilo na socialni konferenci, da se bodo sklepale resolucije, treba, da se bode to vse tudi realiziralo. V ta namen se mora konstituirati na konferenci poseben vsedijaški osrednji socialni odbor, v posameznih vseučiliških mestih pa krajevni odbori. Člani teh odborov pa bi naj bili tudi nedijaki, da ne zaspi cela akcija, ker dijaštvo je znano kot zelo nestalen element. Kontrola in kontinuiteta dela je neobhodno potrebna, zato se naj pritegnejo i nedijaki. Konferenca naj se vrši v drugi polovici septembra. Tudi za konferenco se naj pritegnejo kot sodelavci nedijaki in povabijo vsi odločilni faktorji. Da se realizira konferenca, se je sestavil poseben odsek.

S tem je bil izčrpan dnevni red usta-

LISTEK.

Uporniki.

Poljski spisal Artur Grušecki, poslovenil dr. Leopold Lénaard.

(Dalje.)

»Vendar sem zvedel, batjuška, da se uporniki odpravljajo na božjo pot...«

»Kateri?«

»Menda vsi, toda skrivajo se in taje... kakor vsi hudodelci.«

»Ali se ne zbirajo skupaj? Nimajo kakšnih shodov?«

»Da, zdi se mi, da pri Petru Malinovem...«

»Mogoče, ker ta je trd,« odvrnil je pop in se zamislil.

»Zapazil sem, da je veliko gibanja na njegovem dvorišču, gospodinja je pa napekla veliko kruha, ker gre dišava celo na cesto.«

»Hm... Malinovi... to je dobro... a še kdo?«

»Ba, če bi oči zamogle prodreti skozi stene, videle bi mnogo,« nasmehnil se je.

»Torej pojdi, pazi in glej!«

»Jaz že znam,« in prijel je za ključko. Zadržal ga je popov glas:

»Poslušaj, kaj je pa na Pogonji?«

»O, to sta zagrizeni Poljakinji! Naučili sta dobro vse posle... niti ust ne odpre nobeden, vsak gre kot gluh in mutast, samo oči odpira.«

»Hm, pri njih se mora vršiti kaj nepostavnega, ker se tako varujejo... glej, da prideš blizu.«

»Saj bi človek rad, toda to ljudstvo je zvito.«

Pop je nekoliko pomislil, potem pa rekel počasi in gledal djaku v oči:

»Fjodor Pjetrovič, ti si prebrisan človek, poišči kakšnega berača in on naj izvoha, kaj se tam godi.«

»Sem že poskusil, batjuška,« vzdihnil je, »poslušali so ga, obdarovali in tako se je končalo.«

»To je slabo,« zamrmral je hodeč gori in doli po sobi. »Da bi vsaj kakšnega zedinjenca sprejeli v službo.«

»Morda se mi posreči,« nasmehnil se je djak, »toda kaj bo iz tega?«

»To ni tvoja glava,« rekel je z ostrim glasom, »čez nekaj časa je pa nadaljeval prijazno kot po navadi. «Ali zahaja mladi Revski večkrat tja?«

»Gotovo, ker se je zatelebal v gosposkično... toda čez polja, vasi se izogiblje.«

»Torej dobro... pojdi in pazi.«

»Razumem, batjuška.«

Pop je pogledal skozi okno in za-

gledal cerkvenega ključarja Pavla Mazjaka, ki se je na dvorišču pogovarjal z njegovim voznikom.

Ko je ključar stopil v sobo, nagovoril ga je po pozdravu batjuška v poljskem jeziku:

»Vi, Pavel, zavzemate visoko in važno službo v naši sveti cerkvi.«

»Vem,« je pokimal z glavo.

»Vasa dolžnost je, da pazite na odpadnike; skrbeti morate, da bi se njihove siepe oči odprle resnični in edino zveličavni veri.«

»Res je, duhovni oče, toda kaj morem, ako so ljudje udarjeni s slepoto,« je vzdihnil in potegnil z roko nazaj šop las, ki mu je padal na čelo.

»Hm... kdor hoče, zamore vse.«

»Bo že tako,« je zamrmral ključar.

»Vidite, Pavel, ako bi vi zagledali, da hoče kdo prebresti reko, pa je v nevarnosti, da zaide v vrtince in vodne toke, kaj bi vi naredili?«

»Opozoril bi ga, seveda.«

»Ako bi pa bil to vaš brat? Ali bi ga ne zadržali pred pogubo, če treba tudi s silo?«

»Hm... menda že,« pritrjeval je kmet in sumljivo pogledal na popa.

»Torej glejte, Pavel, tudi naši bratje, bivši zedinjenci, gredo brez razuma in brez premisleka v prepad greha... držé se krivih nauk, odpasti

hočejo od vere ter so na poti v večno in časno pogubo.«

»Res je tako, gospod župnik,« pritrjeval je ključar, sam bivši zedinjenec.

»Glejte torej, vsi vemo,« — pri teh besedah je pop stopil pred kmeta in gledal v njegovo nepremakljivo obličje — »da je vir vsega zla zločinska propaganda, to se pravi učenje katoliških duhovnikov, ki ljudstvo zapeljujejo v pogubo. Sam nebeški Bog in najvišji car in njegova vlada hočejo rešiti ljudstvo, obvarovati ga smrtnega greha; torej moramo tudi mi, ki priznavamo sveto pravoslavno cerkev, delati v tem smislu.«

»Bo že tako, gospod župnik, toda kaj početi s trdovratnim ljudstvom,« je vzdihnil ključar.

»Vem, oče ključar, da se mnogo ljudi odpravlja v Ležajsk, ki je gnezdo hudobije in greha. Tam se bodo okužili s krivimi nauki in tega ne smem dopustiti.«

»To pa ni moja stvar,« zmajal je kmet z rameni, »za to je vlada in straža.«

Pop je šel po sobi gori in doli, pil žganje in govoril:

»Vidite, vlada in straža, to so kakor meč ali nož v roki, glava mora pa povedati, kje in koga udariti.«

novne seje, prihodnja seja se vrši v avgustu.

Vsi dopisi in prošnje za informacije se naj pošiljajo na naslov tajnika: Karel Luschützky (O. V. P. O.), Ljubljana, Elizabetna ulica 5.

× × ×

Opomba uredništva. To poročilo smo dobili šele danes zjutraj, dočim je poročilo »Slovenski Narod« dobil tako, da je mogel poročilo priobčiti že v včerajšnji številki. Če nam odbor poročil ne bo pošiljal istočasno kot drugim listom, jih ne bomo priobčevali.

Balkansko vprašanje.

MIROVNA POGAJANJA.

Bukarešt, 29. julija. Prva konferenca balkanskih delegatov se odpre jutri ob štirih popoldne.

Bukarešt, 29. julija. Vsi politični krogi z zadovoljstvom naglašajo, da imajo vsi zastopniki neomejena pooblastila.

Pariz, 29. julija. »Temps« poroča iz Bukarešte: Tu sodijo, da bo Bulgarija mirovna pogajanja zelo oteževala. Bulgarija namerava predvsem zahtevati avtonomijo Makedonije in se z Rumunijo posebej pogajati.

Berolin, 29. julija. Iz Peterburga se poroča: Tudi tukajšnji diplomatični krogi izjavljajo, da mirovna konferenca v Bukareštu ne bo pod kontrolo poslanikov velesil zborovala. Velesile so sklenile, da prepuste vojujočim se državam popolno svobodo in da nastopijo le v slučaju, če bi sklepi konference ravnotežje na Balkanu motili. Velesile tudi nimajo ničesar proti temu, da je grško brodogradje Dedeagač zasledilo. (Na Dunaju utegnejo drugače soditi.)

London, 29. julija. »Daily Telegr.« poroča iz Aten: Grki v glavnem zahtevajo, naj se prisodi egejsko obrežje do gorovja Makri, 15 km zahodno od Dedeagača. Grški, Kavala in Drama naj pa ostaneta zaveznicama.

Belgrad, 29. julija. Ko je avstro-ogrski poslanik grof Ugron v imenu svoje vlade interveniral za ustavljenje sovražnosti, je rekel Pašiću: »Boli me duša, ko vidim to krvoprelitje med Srbi in Bulgari.« Pašić mu je na to odgovoril: »Nas še veliko bolj boli srce, ko gledamo to vojno, toda mi izvajamo naše operacije v smislu mednarodnih predpisov, ki jih strogo spoštujemo.«

RUSIJA ZDAJ ŠE NE MISLI NA AKCIJO PROTI TURČIJI.

London, 29. julija. Poročevalec »Corriere della Sera« poroča od tu svojemu listu: Rusija dela na to, da se obnovi balkanska zveza. Le iz tega razloga želi Rusija, da bi Bulgarija ne bila preveč ponižana. Nova zveza naj izžene Turke iz Odrina. Le če bi se to ne posrečilo, bo Rusija sama to nalogo prevzela.

Berolin, 29. julija. »Tageblatt« poroča iz Peterburga, da na ruskem dvoru položaj zelo mirno presojajo in na kako akcijo ne mislijo. To dokazuje dejstvo, da potuje car 10. avgusta s svojo rodbino v Livadijo, kjer ostane celo jesen do Božiča.

Dunaj, 29. julija. »Südslawische Korrespondenz« poroča iz Carigrada: Turški listi poročajo, da je turški poslanik v Peterburgu vprašal rusko

vlado, kaj naj si misli o gotovih premikanjih ruskih čet ob turški meji. Peterburški kabinet je turškemu poslaniku odgovoril, da gre zgolj za vojaške odredbe glede na vojaške vaje in da se ni Turkom treba nič bati. Poročilo je Porta vzela z zadovoljstvom v vednost.

PRAZNE ČENČE.

Berolin, 29. julija. Vest, da je Avstro-Ogrska dobila mandat nastopiti proti Srbiji, ako bi le-ta ne ustavila sovražnosti proti Bulgariji, je brez vsake podlage.

NESPORAZUMLJENJE MED AVSTRIJO IN NEMČIJO TER RUSIJO IN FRANCIJO.

Berolin, 29. julija. »Berliner Tageblatt« poroča: Po angleških poročilih sodita glede na vprašanje Kavale Avstro-Ogrska in Nemčija različno. Nemčija baje energično podpira kralja Konstantina, ki zahteva, naj pripade Kavala Grški; Avstro-Ogrska in Rusija pa zahtevata, da ostane Kavala Bulgariji.

Pariz, 29. julija. Med Parizom in Peterburgom so baje nastala nesporazumljenja radi bodočnosti Kavale. Ruska vlada je v Atenah zahtevala, naj se Kavala vrne Bulgariji. Grški vladni krogi so bili zato vznevoljeni. Francoski poslanik je Venizelosu izjavil, da Francija ne bo ugovarjala, če Grčija Kavalo obdrži. Tudi Nemčija podpira grške zahteve.

NA BOJIŠČU.

Atene, 29. julija. Vojno ministrstvo objavlja sledečo brzojavko glavnega stana z današnjim dnem: Sovražnik, ki se je po porazu 26. t. mes. umaknil proti Džumaji, se je hotel proti severu naprej umakati, ko je bil po železnici iz Caribroda proti Küstendilu ojačen z znatnimi oddelki, ki so v Džumajo prikorakali. Ojačeni sovražnik je sklenil važno postojanko zopet zasedati. Proti našemu desnemu krilu je koncentriral znatne sile osobito proti utrjenim gričem, ki leže severozahodno od Džumaje. Boj na skrajnem desnem krilu je trajal predvčerajšnjim celi dan in se še ni odločil, ko je napočila noč. Izgubili smo veliko ljudi, a sovražnik je še več izgubil. Ko se je 27. t. m. boj končno odločil nam v prilog, se je popolnoma poraženi sovražnik ponoči umaknil. Zadnje sovražnikove čete je zasledovala naša artiljerija. Ko so ob zasledovanju došli naši vojaki 4 km južno od Džumaje, je sovražnik Džumajo zapustil, ko jo je prej zažgal. Pogled na zažgano mesto je bil strašen. Bulgari so osobito grški in turški oddelki popolnoma uničili. Na naših drugih črtah, kjer je sovražnik tudi koncentriral zadnje sile, se boj še bije.

Berolin, 29. julija. »Vossische Ztg.« poroča iz Bukarešte: Ker so od čet tujih držav odrezana vsa pota, ki vodijo v Sofijo in ker grozi armadi in Sofijčanom lakota, je bulgarska vlada v Bukarešti prosila, naj se za preskrbovanje z živili otvori proga Sofija—Varna. Rumunija tej želji ustreže. Srbska armada pod generalom Martinovićem je zasedla železniško progo Küstendil—Sofija.

Belgrad, 29. julija. Z ozirom na vesti o spopadih med rumunskimi in srbskimi

skimi četami pri Berkovici, kjer naj bi bili Rumuni zajeli dve srbski konjiški diviziji, se tu opozarja na neverjetnost teh vesti že zato, ker Srbi sploh nimajo dveh konjiških divizij. Sploh pa je razmerje med Srbijo in Rumunijo tako dobro in sta ti dve državi povrh zvezani tudi po vojaški konvenciji, da so vse te vesti same na sebi pusta izmišljotina.

IZ ODRINA.

Dunaj, 29. julija. »Südslawische Korrespondenz« poroča iz Carigrada: Na povelje odrinskega valija Hadži Adila so se v Odrin vrnili vsi turški Odrinčani, ki so mesto zapustili, ko so je Bulgari in Srbi osvojili. Odkar so Turki mesto zopet zasedli, popravlja jo ponoči in podnevi utrdbe. Hadži Adil je obiskal tuje konzule in izjavil, da hoče ščititi življenje in premoženje vseh tujih podanikov. V mestu je vse popolnoma mirno. Ko obišče prestolonaslednik Jusuf Izedin mesto, je Turki z zastavami okrase. Tuji konzuli se ne udeležijo prestolonaslednikovega sprejema.

VLOGA RUMUNIJE.

Belgrad, 29. julija. Vladna »Samouprava« piše z ozirom na znani protirumunski napad v nekem tukajšnjem listu tako-le: Rumunija je stopila na pozorišče in skupaj z zavezniki z orožjem v roki nastopila proti Bulgariji tedaj, ko je le-ta z barbarsko kretnjo poizkusila prevrtni mednarodne običaje in s silo utrditi svojo hegemonijo na Balkanu. Rumunija se je dvignila v imenu ravnotežja na Balkanu in je tej svoji vlogi ostala zvesta in dosledna in videti, da bi jo hotela komurkoli na ljubo opustiti, dasi se nasprotniki Srbije trudijo, da bi jo odvrnili od tega pota. Rumunija je samo izjavila željo, da se mir sklene v Bukareštu, ni pa zahtevala niti predlagala, da se premirje slene v Nišu, niti ni na kakršenkoli način izrazila svojega nezadovoljstva, ko sta Srbija in Grčija izjavili, da hočeta premirje in mir skleniti v Bukareštu. Ako je Rumunija izrazila željo, da se čim preje sklene premirje, je to storila v iskreni želji, da se kri po nepotrebnem ne prelijeva, obenem pa je s tem izpolnila posebno prošnjo Bulgarije, ki se je v tej stvari obrnila na Rumunijo, kakor na neke vrste posredovalko. Ravnotako neumljivo je očitali kralju Karolu, ker je interveniral v Belgradu in Atenah. Storil je to samo v vlogi zaprosenega posredovalca. Rumunija je svojo vlogo na Balkanu resno razumela, kar dokazuje tudi to, da je odbila vse ponudbe Bulgarije, ki so ji došle od strani bulgarskega kralja in kraljice in vseh velesil, ki hočejo sedaj Bulgarijo ščititi. Rumunija se do danes ni dala odtrgati od Srbije in Grške, nego je odločno ostala pri tem, da noče skleniti separatnega miru, marveč samo v sporazumu z zaveznicama, dasi bi ji separatni mir prinesel hitre in znatne koristi. To postopanje Rumunije dokazuje, da je v njenem interesu — kakor tudi v srbskem in grškem —, da se na Balkanu vzdrži trajen red in ravnotežje. Teh pojavov, ki so odločilnega pomena, tudi časopisje ne sme izgubiti iz vida in ne sme napadov posameznih rumunskih listov pripisovati celokupni Rumuniji, kakor bi morala tudi Srbija odkloniti vsako odgovornost za enake napade posameznih srbskih listov.

ITALIJA ŽELI SAMO MIRU.

Rim, 29. julija. »Tribuna« piše o stališču Italije z ozirom na sedanji položaj: Italija sodeluje skupno brez vsakega pritiska s svojimi zaveznicama glede vsega, za kar se tudi ostale velesile zavzemajo, da se sedanje težkoče mirno rešijo. Italija, ki je zainteresirana na tem, da se vzdrži na Balkanu ravnotežje, da se ohrani azijska Turčija in ravnotežje v Sredozemskem morju, je tudi zainteresirana na tem, da se ohrani evropski mir, ki bi ga lahko posebne akcije ovirale. Ker so se vse velesile držale načela, da se v sedanji krizi teritorialno ne okoristijo in ker vsaka država živahno želi miru, se upa, da s premislekom in potrpežljivostjo premagajo sedanje težkoče in da bo sledila v Evropi dolga mirna doba.

MED AVSTRIJO IN RUSIJO SE NI SKLENILA POGODBA IN SE TUDI NE BO.

Mosva, 29. julija. Neki ruski diplomat je listu »Golos Moskvi« o sedanjem razmerju med Rusijo in Avstrijo izjavil: »Naglašam, da med tema dvema velesilama prevladujejo dobra raz-

merja, vendar se med njima ni sklenila nobena pogodba in se tudi v bodoče ne bo.«

NOTRANJE POLITIČNE ZADEVE.

Kdaj se skliče državni zbor. — Vojni minister pri cesarju. — Absolutizem na Češkem.

»Neues Wiener Tagblatt« poroča, da se z ozirom na dogodke na Češkem skliče državni zbor šele sredi oktobra, ker se do takrat politične razmere zjasne. Začetkom septembra se že prično nemško-češka in poljsko-rusinska pravna pogajanja. Če bi se pa politično obzorje le še ne zjasnilo, se skliče državni zbor še pozneje. — Vojni minister Krobotin je včeraj cesarju poročal o vojskih zadevah od 11. ure popoldne do 1. uro popoldne. — Načelstvo nemških poslancev češkega deželnega zbora je v svoji seji dne 29. t. m. označilo absolutizem na Češkem za uspeh svoje taktike, a kljub temu so se jezili, ker sedi v upravnih komisiji, ki so jo Nemci tako želeli, po njih mnenju premalo Nemcev. Radi bi namreč Nemci, da bi kar sami gospodarili na Češkem pa Čehe zatirali v njih lastni hiši. Češki deželni odborniki so protestirali pri Thunu, ker se je kršila češka ustava. Čehi pripravljajo odpor proti plačevanju deželnih dclad. Okrajna bolniška blagajna, ki je v socialno-demokratskih rokah, je napravila šalo. Praškemu magistratu je namreč poslala vlogo, v kateri zahteva, da naj se vsi deželni uradniki za slučaj bolezni zavarujejo, ker smatra »upravno komisijo« za zasebno podjetje, vsled česar so vsi uslužbenci bolniškemu zavarovanju podvrženi.

Na srbski fronti.

(Posebno poročilo »Slovenca« z bojnega polja.)

Na postojankah nad Crnim Kamenom, 19. julija.

Na naši fronti se že tri dni bije ljut boj. Bulgari, razbiti na Rajčanskem Hridu in Kočanah, so se umaknili na sever in zasedli močne postojanke med reko Drago- brašto in Bregalnico.

To ozemlje je že po naravi tako, da so postojanke na njem naravnost nezavzetne, ako se pravilno zasedejo in dobro branijo. Vse to do same višine s strmimi visokimi rebri, ločene druga od druge po vsekanih jako globokih dolinah. Lega je taka, da se vsaka višina lahko dobro in uspešno brani s sosednjih postojank. Za napadalca pomenjajo ti griči prave trdnjave. Ako jih hoče osvojiti, mora biti ali izredno močan, zlasti kar se tiče artiljerije, ali pa mora biti pripravljen na ogromne žrtve v ljudeh in materialu. Obenem so pa to postojanke, ki branijo staro bulgarsko mejo in prodiranje proti Küstendilu.

Tu se vrste, naslanjajoč se druga na drugo, te-le postojanke: Crni Kamen, Kalimanska Čuka, Grlena, Banja Čuka in malo dalje Carevo Selo in Zvigor. Južno od njih se dviga visoki Golek, naslonjen na Pljačkovico.

Tako mi kakor Bulgari se dobro zavedamo pomena teh pozicij. Zato so Bulgari zbrali na njih toliko vojske, kolikor so le mogli. Toda mi smo morali naprej, dasi smo vedeli, da nas čaka velika in težka borba.

Še v četrtek, 17. julija, je naša artiljerija zgodaj zjutraj s kote 750 začela s krog-lami zasipati bulgarske postojanke na Crnom Kamenu. Kmalu nato je začela delovati tudi pehota.

Armadni štab je bil na sprednjih postojankah. Skoro neprestano smo bili pri naših topovih, ki so deloma menjaje, deloma istočasno sipali na sovražnika pogabonosni ogenj. Postojanke, na katerih so bile naše baterije, so bile tako ugodno izbrane in tako lepo položene, da jih sovražnik nikakor ni mogel odkriti. Zato je njegova artiljerija streljala na slepo. Šrapneli so se razpokavali daleč od nas na levi in desni, dokler sovražna artiljerija ni naposled popolnoma umolknila.

Mi smo opazovali boj z neke višine tik poljske baterije. Odtod smo imeli jako lep pregled celega bojišča. Še celo z golim očesom smo mogli videti učinek naših šrapnelov in skladnih krogel, ki so naravnost pustošile sovražnikove pozicije. Z daljnogledi smo pa lahko opazovali tudi učinek našega pehotnega ognja in videli, kako naša pehota, podprta z močnim topniškim ognjem, potiska sovražnika z ene postojanke na drugo, dokler se končno sovražnik krog 1. ure popoldne ni začel umakati z najvišjega grebena na Crnom Kamenu.

Naši so zavzeli sovražnikove postojanke in začeli sovražnika potiskati proti Kalimanski Čuki in Grleni.

S tem je bil boj tega dne v glavnem končan.

Tekom noči so dobili Bulgari z drugih svojih postojank znatno pomoč ter so opetovano poizkušali preoteti izgubljene postojanke na Crnom Kamenu, toda zaman.

Včerajšnji dan je v glavnem potekel med artiljerijskim dvobojem. Danes se je pa že na vse zgodaj začela ljuta borba.

»Menda bo že tako.«

»Jaz in vi, midva sva glava: uporni zedinjenci se zbirajo kje tukaj, imajo shode, se dogovarjajo; treba je to izslediti in poslati nadnje meč.«

Hm . . . hm . . . jaz ne vem nič o tem . . . bo že res, če vi, gospod župnik, tako trdite, toda jaz o tem nič ne vem.«

»Toda, Pavel, saj vendar prebivate v vasi, vidite, slišite . . .«

»Hvala Bogu, imam grunt in gospodarstvo, da bi to opravil, je zame najvažnejša . . . kaj so mi mar tuje reči.«

»Toda pomislite, da Jezus Kristus uči ljubezni do bližnjega, treba jih je varovati pred padcem . . . zvedeti kaj o njihovih dogovorih, zarotah, in imeli boste zaslugo pred Bogom in vlado, ker boste zabranili zlo.«

»Hm, ako bi vedel; toda človek je na polju, pri delu, kakor vol pri plugu.«

Ko je pop še enkrat pogledal na kmeta, se je začel obotavljati s svojimi naročili. Šel je po sobi gori in doli, pogledal še enkrat na njegov nepremakljiv obraz, slednjič pa rekel:

»Zvedel sem, da se nahajajo pri Petru Malinovem tuji ljudje . . . ali bi vi ne mogli zvedeti, kdo so to?«

Ko je pop omenil ime Malinovega

se je kmet stresel in obrnil oči proti popu, a ni izpregovoril besede.

»Zdi se mi, da se pri njem zbirajo uporniki. Vi, kot ključar, imate pravico in dolžnost, zvedeti, kakšni ljudje so to.«

»Menda že,« pritrjeval je kmet.

»Torej pojdite v njegovo koč, opazujte in sporočite mi, kaj nameravajo, kje se zbirajo, kaj delajo?«

»Če treba, že grem, ako je tako vaša volja, toda če bom kaj zvedel, to je druga reč.«

»Toda vi, Pavel, ste tako modri, previdni, vi boste takoj izpredvideli,« nasmehnil se je pop prijazno.

»Hočem poskusiti.«

»Pojdite . . . čakal vas bom, kajti rešiti bližnjega pogube, to je naša prva dolžnost.«

»Ako je tako, pa grem.«

Komaj je pa zaprl vrata za sabo, je zamrmral:

»Ne boš me dočakal, ti prokleti Judež!«

Ker si je mislil, da gleda pop nanj skozi okno, je šel čez dvorišče z ravnimi, mirnimi koraki, a šele za vratmi je pljunil od jeze in tiho zaklel:

»Ta prokleti pes molče grize!«

(Dalje.)

Operacijski štabni odelek III. armade je zjutraj zarana krenil na prednje postojanke. Izmed časnikarjev sta dobila dovoljenje iti s štabom samo vaš dopisnik in dopisnik »Zastave« iz Novega Sada.

Že od Kočan sem smo slišali grmenje naših topov. Ko smo pa pri vasi Fakimova, ki so bili Bulgari zažgali in porušili, prešli preko Bregalnice in se začeli vzpenjati proti Zalimanski Čuki, je prihajal do nas tudi odmev pehotnega ognja.

Kmalu smo dospeli na postojanke.

Na obeh straneh nove, še popolnoma nedovršene ceste, ki pelje na Carevo Selo in dalje za bulgarsko mejo, so bili na navpičnih in strmih bregovih razpostavljeni naši topovi, ki so ravno, ko smo mi prišli, sipali najljutejši ogenj. Nad 50 cevi je neprestano bruhalo ogenj in grom. Nekoliko nižje dol pri topovi so pa prasketale puške, včasih posamezno, še večkrat pa skupaj.

Še nikdar nisem videl kaj veličastnejšega in obenem strašnejšega. Vsak hip zablisne ogenj iz vžganih topov kakor blisk in grom za gromom odmeva; granate in šrapneli žvižgajo in trgajo ozračje; globoke doline se lomijo in ječe.

Še nenavajen na toliko grmenje in živžganje topovskih krogel in stoječ na postojankah, ki bi jih vsak hip lahko zasuli sovražnikovi šrapneli in skladne krogle, sem bil prvi hip, to priznam, nekoliko nervozen. A to je trajalo le malo časa. Oči so se kmalu navadile na bliskanje topovske strele in ušesom je silno bobnenje dobro delo. Vse mi je postalo s časom nekaj čisto navadnega. Vzemirjala me tudi ni ploha, ki je v curkih lila. Kakor vsi drugi, sem z daljnogledom na očeh strmel naprej v meglo in se trudil, da bi skozi dež in dim videl učinek naših krogel iz topov.

Tudi sovražnik je odgovarjal z artiljerijskim ognjem, toda naših baterijskih postojank ni odkril in njegovi šrapneli nam niso delali škode.

Že je minilo poldne. Na jed nihče ni mislil. Šele kasneje, ko je ogenj ponehaval, je general Janković odredil, da se lotimo jela. Nekoliko grizljajev kruha, par žlic fižola in po eno kuhano jajce smo zadržali z največjo slastjo.

Sovražnik vedno slabše odgovarja na naš ogenj. Zdi se, da se umika. General nama časnikarjema naroči, da se vrneva, sam se pa s štabom pada na postojanke, kjer so bile naše havvice.

Kmalu nato so znova zagrmeli topovi. Z vseh baterijskih postojank je brez presledka bruhal ogenj. Po dolinah je zopet začelo bobneti in odmevati. Toda tudi sovražnik je začel s svojimi baterijami odgovarjati s hitrim ognjem. Ker naših baterijskih postojank nikakor niso mogli izslediti, so začeli Bulgari kar na slepo streljati, prepuščajoč slučaju učinek svoje artiljerije. Ravno to pa bi bilo kmalu postalo pogubno za nas, ker so bulgarske skladne krogle zasule prostor, na katerem je bil general s štabom. Le srečnemu slučaju se je bilo zahvaliti, da ni bil nihče ranjen.

Topovi še vedno grme. Toda na naši strani je ogenj močnejši. Sovražnik nas ne more potisniti s postojanke, katero smo mu bili preoteli. Prepričan sem, da ga potisnemo še nocojšnjo noč. (Se je tudi res zgodilo. Op. belgr. poroč.)

Ravnokar je dospel ordonančni častnik in naznanil, da naše desno krilo napreduje in da je zavzelo že nekatere postojanke na Grlenu.

Tovarišem abiturijentom!

Lepo število vas je letos. To število, ki ste z njim prekosili vse dosedanje letnike, jasno kaže, da ste v dolgi dobi svojih študij resno mislili na nauke, ki vam jih je dala mati. Toda to število samo ni merilo, ki bi ocenilo vašo vrednost, pravo vrednost tvorijo naši ideali!

Tovariši! Tudi letos se vam nudi prilika, prvič v življenju brez strahu manifestirati pred očmi vse Slovenije za svoje ideale na skupnem sestanku slovenskih katoliško-narodnih abiturientov v Logatcu v dne 2. in 3. avgusta. Tu boste prvič mogli dati duška svojim čustvom in svojemu navdušenju o delu za vero in domovino svobodno. Na plan torej, kar vas je pravih sinov slovenske matere!

Za pripravljalni odbor:

Ivo Pirc, abit. Jožko Prezeli, abit.
Andrej Stare, abit.

Dnevne novice.

— Slov. katol.-nar. abiturienti vabijo na abiturientski sestanek, ki se vrši 2. in 3. avgusta 1913 v Dolenjem Logatcu. Spored: V soboto, 2. avgusta: Ob 8. uri po zdravni večer v gostilniških prostorih g. župana Jakoba Slavca. — V nedeljo, 3. avgusta: Dopoldne: Ob 8. uri sveta maša. Ob 9. uri slavnostno zborovanje slovenskih katoliško-narodnih abiturientov v Društvenem Domu s tremi referati: 1. Dijak in katoliška ideja, ideja življenja. (Referira tovariš abiturient Bevk, Gorica.) 2. Dijak in

srednja šola, šola življenja. (Referira tovariš abiturient Fr. Uršič, Celovec.) 3. Katolik in umetnost. (Referira tovariš abiturient Malešič, Ljubljana.) Popoldne: Ob 3. uri slavnostna predstava Meškove igre »Mati«, ki jo uprizore slov. katol.-narodni abiturienti in abiturientke. Po igri veselica v zunanjih in notranjih prostorih Društvenega Doma. Pri predstavi in veselici sodelujeta orkester abiturientov knezoškofijskega zavoda sv. Stanislava v Št. Vidu in moški zbor. — Pripravljalni odbor.

— Kmečka zveza za Belokrajino priredi v nedeljo, dne 3. avgusta dva shoda, in sicer porani maši v Semiču, popoldne ob treh pa v Dobličah. Poročali bodo belokranjski poslanci. Može, prihitite obilno!

— Shod v Hotiču se je vršil v nedeljo zjutraj. Govoril je dr. Zajec o delovanju S. L. S. v deželnem zboru. Zanimanje na shodu je bilo veliko. V tem kraju bo treba zastaviti krepko delo za izobrazbo kmetškega ljudstva o vseh panogah kmetijskega gospodarstva, zlasti o povzdigi živinoreje.

— Socialni kurz za abstinentne. Na sv. Joštu priredi 6. in 7. avgusta dr. Krek za kat.-narodni abiturijente socialni kurz. Dobrodošli pa tudi drugi tovariši, ki se za stvar zanimajo!

— Imenovanje. C. kr. ministrstvo za notranje stvari je imenovalo g. Fr. Komatarja, profesorja na gimnaziji v Kranju, za konservatorja c. kr. arhivnega sveta in mu poverilo nadzorovanje državnih, avtonomnih, cerkvenih in zasebnih arhivov v kranjski deželi.

— Toča v litijem okraju. Škoda, katero je napravila toča v davčni občini Jablanica, v Kostrevnici, na Murskem, Temenici, Gabru in Sevnici je ogromna. Včeraj si je večino teh krajev ogledal poslanec dr. Zajec v spremstvu Ogriča in Hostnika. Poslanec dr. Zajec se je prepričal, da je škoda za prebivalstvo katastrofalna. Zupanstva so se že obrnila na okrajno glavarstvo v Litiji, da nemudoma škodo ceni. Ako ne pride pomoč hitro, bo obup tiral nešteto marljivih rok v Ameriko. Pričakujemo tedaj za gotovo, da bosta okrajno glavarstvo in deželna vlada napram obupanemu ljudstvu storila svojo dolžnost.

— Zverinstva v Makedoniji in dvojna mera dunajškega časopisja. V vsaki vojski se gode nasilja, ki se dajo psihološko razlagati, toda kar se zdaj v Makedoniji počenja, presega precej vse meje razumljivega. Sramota je zlasti to, da se o Turkih ne v prvi, ne v sedanji vojski ne sliši toliko grdega, kakor zlasti o Bulgarih in značilno je, da v Odrinu Turki niso vzpizorili večjih nasilstev, dočim so Bulgari v Seresu tako divjali kakor je svoječase komaj Džingis-Kan. Danes imamo za to na razpolago tri nesumljive priče, in sicer avstro-ogrškega generalnega konzula v Solunu, mednarodno zdravniško komisijo in poročevalca »Corriere della Sera«. Naš generalni konzul poroča, da so v Seresu vzpizorili klanje in zanetili požar redni bulgarski vojak in komitaš pod vodstvom častnikov. Bulgari so to cvetoče mesto razrušili s tem, da so namerili nanj štiri topove. Tri četrtine mesta so razvaline. Škoda znaša 45 milijonov frankov. Razrušen je tudi avstro-ogrski konzulat. Našega konzula Zlatka, dasi je prišel Bulgarom z vsemi redovi in avstrijsko zastavo v rokah nasproti, so odvedli v gore in ga izpustili šele proti odkupnini. Masakrirali so najodličnejše meščane, med njimi Ogra Biroja. Zažgali so pet skladišč avstrijske tobačne firme, le tu znaša škoda dva in pol milijona frankov. Požar še danes ni docela pogasjen. — Mednarodna zdravniška komisija, odposlana od dr. Sondermayerja, poroča, da so Bulgari na srbskih tleh onečaščevali žene in male deklice, kmetom s sabljami očiztikali, trupla mesarili, rezali ušesa, nosove in jezike, živim kožo z glave snemali, zdravila z urinom pokvarjali in v brizgalne ulivali petrolej, ljudi privezali na telegrafске drogeve in jih nato žive zžgali. — Poročevalec »Corriere della Sera«, Renzo Larco, ki je zdaj Makedonijo prepotoval, pripoveduje strašne podrobnosti (Številka 25. julija). Južna Makedonija je vsa opustošena, Bulgari so vse vasi zažgali. V Doxatu in Demir Hisarju so ljudi poklali v cerkvi kakor mesarji, mesto s topovi razrušili, treba bo desetletij in desetletij, da se vse popravi. — Turki so nasproti temu res še pravi kavalirji. Niti enkrat se niso ne lanko leto ne letos o Turkih poročale take grozovitosti in v tolikem obsegu. Najbolj značilno pa je, kako bi dunajski nemški listi, ki so lani vedeli toliko pisati o »grozodejstvih« v slučaju Prochaska, zdaj radi vse bulgarske ekscese utajili in celo o Seresu molče, dasi so Bulgari tu res kršili mednarodno pravo in niso respektirali avstro-ogrške zastave, podanikov in imetja. Ta dvojna mera napravlja zelo slab vtis, in sicer ne samo pri nas, ampak tudi v inozemstvu. Sicer se zdaj o Grkih trdi, da z Bulgari ne postopajo ravno preveč človeško in

glede Srbov ve bulgarska agencija v zadnjem času tudi o nekaterih slučajih poročati, toda začetek je bil dan v Seresu, kar mora vsak objektivni človek priznati in obžalovati.

— Nemčija za Srbijo in Grčijo. Dočim avstro-ogrška diplomacija z vsemi silami dela na to, da bi Srbija in Grčija preveč ne zrastle, se Nemci v rajhu prav za te dve državi najbolj zavzemajo. Nemški oficiozi so sumljivo rezervirani in ne podajajo nobenih izjav, niti ne store nobenih korakov, da bi se solidarnost med Avstrijo in Nemčijo nazunaj kaj bolj pokazala, časopisje pa je naravnost srbo- in grkofilsko. Nekateri sodijo, da Nemčija s Srbijo simpatizuje zato, ker so njene zahteve nujno zvezane z grškimi, grške pa podpira iz ozirov na dinastijo. To je res, a ne zadene bistva stvari. Nemčija se iz stvarnih razlogov nagiba na srbsko-grško plat in natiem koketuje tudi s Turčijo. To pa zato, ker se ji ne zdi v interesu nemške trgovine in gospodarstva, da bi bilo vse egejsko obrežje in Marmarsko morje kdaj v rokah ene same države, to je Bulgarije. Nemčija pa Bulgariji tudi sicer ne zaupa, ker jo smatra za jako nezanesljivo in zato za nerabno kot zaveznico. Od Srbije Nemčija pričakuje, da bo ena njenih najboljših odjemalk in da bo Makedonijo kmalu kultivirala. Nemški oficiozi bodo Avstrijo sicer podpirali, kadar se bo šlo zares, toda iz srca ne, in to je slabo znamenje za bodočnost.

— Sarajevski »Hrvatski Dnevnik« o položaju na Hrvaškem. Pod naslovom »Novi kurs — nova prevara« se sarajevski »Hrvatski Dnevnik« od 28. t. m. peča na uvodnem mestu s prizadevanjem novega komisarja Skerleca in njegovih pomočnikov. »Hrvatski Dnevnik« pravi, da Skerlec poizkuša gotove lažje življe iz stranke prava izločiti in porabiti za ustanovitev uniostne stranke, ki bi imela biti čisto hrvaška, t. j. protisrbska. Po teh besedah pravi »Hrvatski Dnevnik«: »To je drzen poizkus. Toliko drznejši, ker se mučitelji in krvniki hrvatskega naroda nadejajo, da se bo večina tega naroda izjavila pripravljeno za take eksperimente. Najprejdržejša je pa še okolnost, da računajo pri tem svojem nečistem poslu na podporo pravašev. Stranka prava ima v svojem programu prvi in najglavnejši cilj: svobodo in zedinjenje hrvaškega naroda. Prepis s srbstvom — to je več ali manj naša domača zadevica, vprašanje naše domače notranje politike, ki bi se reševalo in rešilo, čim bomo svoji na svojem. To notranje, srbsko vprašanje, bi moglo dobiti — in bogme že tudi dobiva — svoj veliki zunanji pomen vsled nevdzdržljivosti sedanjega našega stanja, vsled neznosnega našega razmerja nasproti Madjarom in nasproti onim, ki Madjarom pomagajo, da se to razmerje tudi v naprej vzdrži. V toliko more »srbsko vprašanje« interesirati tudi druge faktorje. Toda dokler se ti faktorji odločno zavarujejo proti vsaki ureditvi naših državnopravnih razmer v monarhiji, dokler se tako krčevito drže obstoječega stanja — dotlej se »srbsko« vprašanje na Hrvaškem njih niti najmanj ne tiče in dotlej Hrvatje njihove pomoči proti Srbom ne potrebujejo prav nič. Zato tudi Banovina ne more težiti za takim protisrbskim kurzom. Lahko je umevati, za čim bi ta kurz stremil in kaj bi bila njegova svrha. Energija Hrvatov in hrvaških strank bi se imela izrabiti v protisrbski borbi in pri tem opustiti ona borba, ki nam mora biti sveta in nepomirljiva: borba za osvobodjenje. Ta »protisrbski« kurz bi imel služiti edino le Madjarom, učvrščenju madjarskega gospodstva, razširjenju madjarizacije in populariziranju nagodbenjaštva. Za tak kurz se ne more navdušiti noben pošten Hrvat, stranka prava pa je dolžna, da mobilizira vse svoje sile za boj proti temu novemu hrvaškemu započetu, proti novi madjarski prevari.«

— Dunajski Slovenci, 11. avgusta v Velesovo! Da ostanemo zvesti sklepu, storjenemu o priliki našega lanskega romanja na Sv. Višarje, bomo priredili letos zopet skupno božjo pot, in sicer sedaj k Materi Božji v Velesovo pri Kranju. Vse rojake, ki bivate čez poletje doma, prav toplo vabimo, da se snidete tamkaj v ponedeljek 11. avgusta t. l. Ker tam ni mogoče dobiti prenočišča, moramo skrbeti, da pridemo tje v zgodnji jutrajnji uri. Za one, ki pridejo z vlakom, sta najprijemnejša vlaka, ki se ob pol 7. uri zjutraj v Kranju križata (vlak, ki odhaja z Jesenic ob 5. uri 52 min. zjutraj, dosepe v Kranj ob 6. uri 42 min., oni pa, ki odhaja iz Ljubljane ob 5. uri 47 min. zjutraj, pride v Kranj ob 6. uri 38 min.). V Kranju bo preskrbljeno za voze, da udeleženci čimprej dosepejo v Velesovo, a one, ki niso oddaljeni, zlasti za rojake in rojakinje iz kamniške doline, bo najboljše, če se med seboj dogovore in se zjutraj na vozeh pripeljejo

v Velesovo. Cerkveno opravilo (pridiga in sv. maša, med katero bo pel mešani zbor dunajskih Slovencev) bo dopoldne ob 9. uri. Na razpolago bo tudi več spovednikov, da bo lahko vsak prejel sv. zakramente. Po cerkvenem opravilu bo prijateljski sestanek vseh udeležencev.

— Na Hrvaškem ni novih slučajev kolere. Na dež. bakteriološkem zavodu v Zagrebu so dognali, da Peter Jelenc, pešec 96. polka v Klenku in trgovec Josip Ehrman v Franjevem dolu nimata kolere. To sta bila zadnja sumljiva slučajja.

— Posebni vlak iz Gorenjske v Postojno. Da se nudi najširšim krogom izredna prilika udeležiti se velike ljudske veselice v Postojnski jami, ki se vrši v nedeljo, dne 3. avgusta, ustavil se bo poseben vlak, ki bo vozil za polovično ceno, na vseh postajah gorenjske proge, in sicer odhaja isti z Jesenic dopoldne ob 11. uri 24 minut; z Javornika dopoldne ob 11. uri 30 minut; iz Žirovnice dopoldne ob 11. uri 38 minut; iz Lesc dopoldne ob 11. uri 46 minut; iz Radovljice ob 11. uri 52 minut; iz Otoč polpodne ob 12. uri 2 minuti; iz Podnart-Krop polpodne ob 12. uri 8 minut; iz Sv. Jošta polpodne ob 12. uri 19 minut; iz Kranja polpodne ob 12. uri 27 minut; iz Škofje Loke polpodne ob 12. uri 39 minut; iz Medvod polpodne ob 12. uri 50 minut; iz Vižmarjev polpodne ob 12. uri 59 minut; iz Ljubljane, državni kolodvor, polpodne ob 1. uri 10 minut; prihod v Ljubljano, juž. kolodvor, polpodne ob 1. uri 13 minut; odhod iz Ljubljane, južni kolodvor, polpodne ob 1. uri 30 minut ter odhaja iz Postojne ob 9. uri 10 minut zvečer.

— Zaključek večernega gospodinjstva tečaja. Z Viča: Odbor Kat. slov. izobr. društva Vič-Glince je sklenil prirejati večkratne večerne gospodinjstva tečaje, ki naj bi se vršili po končanem delu v tovarni, to je od 6. ure zvečer dalje. Dne 28. julija se je zaključil v Društvenem domu prvi tečaj, ki je trajal šest tednov in katerega se je redno udeleževalo 12 deklet, večinom tobačnih delavk. Vodila ga je gospa dr. Peganova, ki je z izredno spretnostjo s pomočnicami gospo Pancevovo, gospodično Kačarjevo in gospodično A. Uraničovo dosegla pri učenkah prav lepe uspehe. Vsem učiteljicam, osobito gospej voditeljici, izrekamo najtoplejšo zahvalo. Zaključka se je udeležil poleg drugih kot zastopnik deželnega odbora deželni poslanec g. Ravnikar, ki se je o uspehu izrekel prav pohvalno. Ako ne bo posebnih ovir, se meseca septembra otvori drugi tečaj.

— Burno zborovanje v Sarajevu. V mosleminskem kulturnem društvu »Gajret« vlada že več let hudo nasprotje med člani, ker so eni prijazni Srbom, drugi Hrvatom. Včeraj je bil občni zbor in obe stranki sta prišli v tako močna nasprotja, da so zborovalci streljali drug na drugega. Zborovanje je oblastveni organ razpustil, zborovalci so začeli vsled tega razgrajati, vnel se je pravcati boj, pri katerem so zdrobili zborovalci vso opravo. Policija je nastopila in več zborovalcev je bilo težko ranjenih, pet policistov pa lahko.

— Požar v Sarajevu. Ponoči 29. t. m. je pričelo goriti v delu mesta, kjer so bazarji. Ogenj je uničil šest objektov. Škoda je ogromna.

— Škoda vsled nalivov. Vsled nalivov zadnjega časa narasla Sava je regulacijska dela med Zalogo in Kresnicami zelo poškodovala in na več mestih izpodrila kamenite obrežne zidove.

— Poroka. 30. t. m. se je v Gradcu vršila poroka dr. W. Blaschkeja, profesorja na nemški tehniški v Pragi, z gđno Dino Car, hčerko dubrovni profesarja N. Carja.

— Kedaj bo nehalo deževati? Kakor poročajo iz Peterburga, prerokuje znameniti ruski meteorolog Demčinski, da se bo vreme šele v drugi polovici avgusta izboljšalo, dasi bodo tudi pozneje večkrat nevihte. Lepo vreme bo baže v septembru, a noči bodo jako hladne.

— Pretepači. Danes so v deželno bolnišnico pripeljali 39letnega Franceta Prašnikarja iz Kostrevnice pri Litiji, kateremu so vaški fantje pri tepežu zlomili desno nogo ter mu prizadeli po životu z noži več ran.

— Iz življenja ameriških Slovencev. V Jolietu Ill. je društvo sv. Petra in Pavla slovesno blagoslovilo novo društveno zgradbo. — V Rockdale Ill. je ogenj uničil dve hiši rojaka Jurija Plečeta. — Vrat si je v zmedenosti prerezal in umrl vsled izkrvavljenja Mihael Kulovec v Čikagi. — V Breretonu je umrla Franciška Mravljia iz Idrije. Vsled solničarice je v Jolietu umrl Jožef Grčar iz Št. Ruperta. V Kansas City Kan je umrla soproga Jožefa Drčarja. Doma je bila iz Zatičine na Dolenjskem. — V Conemough Pa je umrla 24 let stara Franciška Dolenc, rojena Skufca. — V New Yorku se je poročil bivši brivec v Domžalah Franc Ferk s Katarino Flis iz Stoba pri Domžalah. Ferk je sedaj brivec pri panamski parobrodni družbi. Istotam se je poročil Miha Staudohar iz Suhorja pri Banjaloki z Marijo Curl iz Senovrt. —

Pobegnili je od moža Franciška Česnik, po domače Birtova Franca iz Šmihela pri Postojni s Francetom Kovičem iz Ojstarke pod Tabrom na Stajerskem. — V New York je preko Trsta došla Marija Verant iz vasi Polje na Dolenjskem. Na naseljskem otoku so jo zadržali en teden, nakar se je omožila, od takrat pa njeni sorodniki nič več ne vedo o njej.

— **Razpisane učiteljske službe:** Logaški okraj: Učiteljsko mesto na enorazrednici pri Sv. Trojici. — Rok do 7. avgusta. — Postojnski okraj: Učiteljsko mesto na štirirazrednici v Knežaku in na enorazrednici v Šembijah. — Rok do 4. avgusta. — Mesto učiteljske na dvorazrednici v Vreham. — Rok do 10. avgusta. — Učiteljsko mesto na enorazrednici v Hruševju. — Rok do 13. avgusta. — Radovljanski okraj: Nadučiteljsko mesto na dvorazrednici v Mošnjah. — Rok do 25. avgusta. — Kočevski okraj: Nadučiteljsko mesto na petrazrednici v Ribnici. (Poprej vložene prošnje pridejo v poštev. Prednost imajo za pouk na obrtno - nadaljevalnih šolah vsposobljeni.) Rok do 25. avgusta. — Na pripravljalnem razredu državne gimnazije v Kočevju z nemškimi učnim jezikom je razpisano mesto s pravicami in dolžnostmi vadničnega učitelja. Rok do 10. avgusta. — Zahteve za vračunanje na ljudskih šolah doslužnih let so v prošnji utemeljiti.

— **Pisarno pok. dr. Josipa Kušarja v Kranju** je prevzel začasno vsled zadnje volje pokojnika g. dr. Karol Triller, odvetnik v Ljubljani.

— **Pogreb umrlega odvetnika dr. Josipa Kušarja** v Kranju se vrši jutri, v četek, popoldne ob petih v Kranju, kamor prepeljejo njegovo truplo. Krsto bodo nosili Sokoli.

— **Pogrešan turist.** Čez nedeljo je napravil dijak Petrič iz Šiške, ki je bil zelo vnet hribolazec, izlet v Kamniške planine, s katerega se še ni vrnil. V koči na Kamniškem sedlu se je v soboto večer sešel z dijakom Tomiškom in Hilbertom. Skupaj so potem hodili do Rinke. Zadnja dva sta šla tedaj po markirani poti dalje, Petriča pa je mikalo, da bi preplezal strmo steno Skute. Tovariša sta ga izgubila izpred oči. Ker se na Skuti nista več sešla z njim, sta nadaljevala pot na Grintovec. Ker ga pa tudi tukaj ni bilo ne pred njima, ne pozneje, se ju je polotil sum, da se je Petriču pripetila na strmini Skute nesreča. Po kočah, ki bi mogle priti v poštev, niso ničesar vedeli o njem, vrnil se pa tudi ni. — Ob zaključku lista nam je došlo poročilo, da so dijaka Petriča našli mrtvega na koroški strani. Našli so ga včeraj popoldne Windischgrätzovi lovci in lovci iz Solčane. Med Skuto in Rinko je strastni, predrzni turist Petrič, ki je iskal v planinah vedno nevarnosti, iskal novo pot, tam mu je pod nogami kamenje zdrčalo in letel je na strani proti Železni Kaplji 400 do 500 metrov proti koroški strani, kjer je obležal ves razmesarjen. Petrič je letos napravil maturo in je bil sin učitelja Petriča iz Sp. Šiške. Rešilna ekspedicija S. P. D. se še ni vrnila in o njej še ni poročila.

— **V brezno padel.** 30 let stari dimnikarski pomočnik Anton Zebre iz Kranja je včeraj počival ob koprskem mostu. Sapa mu je odnesla klobuk, nakar je Zebre hotel z roko vloviti klobuk. Pri tem je Zebre izgubil ravnotežje in ter zletel v 30 metrov globoko brezno, kjer je obležal znatno ranjen. Zebre je ležal v jarku celo noč. Dobili so ga šele danes zjutraj. Prepeljali so ga v Ljubljano.

IZID OŽJIH VOLITEV NA GO-RISKEM.

Spor S. L. S. je rodil žalostne posledice. Nasprotnik, ki bi bil, kakor kažejo vse dosedanje številke, lahko poražen na celi črti, se veseli. Naj se vsakemu in naj je tudi samo nekoliko zakrivil te dogodke, vzbudi vsaj nekaj vest. V gorah je bil volilni boj zelo ljut. Liberalci so agitirali divje in s terorizmom. Mnogi protiliberalni volilci so v lepem vremenu bili pri senu v planinah. Tako se je liberalcem posrečilo, da so dobili večino.

Še hujši je bil boj v goriški okolici, kjer se je šlo za vsak glas. Tu moramo pohvalno omeniti, da so Dornberžani in Kamenjci volili z mlado S. L. S., medtem ko je stara struja v hribih z abstinenco in tudi aktivno pomagala liberalcem.

Uradno je razglašen naslednji izid: Tolminsko okrajno glavarstvo: vikar Abram 485, župan Rejec 491. — Liberalni kandidati: Miklavčič 530, Mikuš 514. Vseh oddanih glasov 1115. Absolutna večina znaša 508 glasov. Liberalni kandidat Mikuš je zmagal z večino 6 glasov, Miklavčič z 2 glasovi večine.

Goriška okolica: Vseh veljavnih oddanih glasov 2102, absolutna večina 1052. Dobili so: župnik Rojec 1070, Franc Obljubek 1047, Kovačič 1020. Liberalni kandidati: Gorjup 1068, Furlani 1054, Kljanšek 1028. Furlani ima 2 glasova večine, Obljubku manjka 5 glasov.

Vzpostavite le vždalice: O korist obmeinim Slovincem!

Ljubljanske novice.

Ij **V nedeljo bo veselja v Trnovem!** Slovensko izobraževalno in gospodarsko društvo za krakovsko in trnovsko predmestje v Ljubljani vljudno vabi na 1 udsko veselico, ki bo v nedeljo, dne 3. avgusta 1913 ob 3. uri popoldne na vrtu gostilne g. Počka na Opekarski cesti št. 26. Spored: Godba, korijandoli, srečolov itd. Sodeluje slavna godba z Viča. Vstopnina za osebo 30 vin. Ker je čist dobiček namenjen v nujne potrebe društva, se preplačila hvaležno sprejemajo. — V slučju neugodnega vremena se veselica preloži na nedoločen čas.

Ij **Učitelj v ljubljanski okolici smrtnonevarno ponesrečil.** Včeraj se je v Mali vasi pri Ježici dogodila nesreča, katere žrtev je ondi stanujoči 70 let stari Štefan Birk, učitelj v pokoju. Protj Birku, ki je stal na cesti, se je zakadil bik, ki je starčka z rogovi strašno obdelal. Smrtnonevarno ranjenega učitelja so prepeljali v deželno bolnico, kjer so ga operirali. Bik je Birku pretrgal čreva tako, da skoro ni upanja, da bi starček okrevl. — Ob 3. uri popoldne nam je došlo poročilo, da je Birk vsled dobljenih poškodb umrl.

Ij **Legar v Mostah se širi.** Ljubljana v nevarnosti. Legar v Mostah se silno širi. Obolelo je na legarju že 18 oseb, ena oseba je umrla. Tako nastaja vedno večja nevarnost tudi za Ljubljano. Skrajni čas je že, da poklicane oblasti z vsjo odločnostjo podpirajo prizadevanje županstva v Mostah za zboljanje ondotnih zdravstvenih razmer.

Ij **Imenovan je pisarniški pomočnik** deželne vlade Josip Zadnikar pisarniškim oficijantom istotam.

Ij **Odvetnik dr. Žirovnik se preseli v Kranj.** Kakor čujemo, se odvetnik dr. Žirovnik preseli v Kranj.

Ij **Voda v Gruberjevem kanalu** je od včeraj zopet na normalni višini, zato so se zatvornice na jezu za polovico zaprle. Pri Poljanskem mostu je kameniti tlak ob strmem na dveh mestih izpodjeden in močno poškodovan. Na Selo je voda udarila nazaj v Ljubljanično strugo, vsled česar se dela ne morejo povsem razviti. Če bo lepo vreme, bo voda v nekaj dneh odtekla.

Ij **S. F. K. »Mirja«** sklicuje svoj izredni občni zbor v ponedeljek dne 11. avgusta ob pol 9. uri zvečer v restavraciji »Narodnega Doma«. — Ker je v svrhu izpremembe pravil potrebna nadpolovična večina vseh do glasovanja upravičenih članov, se prosi, da se vsak sigurno udeleži. Odbor.

Ij **Posebni vlak iz Ljubljane v Postojno** odhaja v nedeljo dne 3. avgusta ob 1. uri 30 minut popoldne iz Ljubljane ter ob 9. uri 10 minut zvečer iz Postojne. Vozna cena je polovična (2 K 70 vin. tja in nazaj). Veselica v jami se vrši pri vsakem vremenu.

Ij **S trga.** Danes so Vipavci pripeljali na ljubljanski trg 127 škatelj sadja. Tržno nadzorstvo je konfiskovalo 28 kg gnilih in črvivih gob.

— **Mestni stavbinski urad,** ki je bil doslej v drugem nadstropju bivše Galletove hiše, se preseli v avgustu v tretje nadstropje Kresije.

Ij **Čebulen semenj.** Kakor vsako leto, tako se prične čebulen semenj z dnem 1. avgusta. Čebulo so že pričeli prodajalci voziti v mesto, in sicer ne samo iz ljubljanske okolice, marveč tudi iz daljnjih krajev, ki že pridno kupčujejo. Kakor kaže, bode letos čebule v obilici in je zelo debela. Čebulen semenj se vrši na Cesarja Jožefa trgu, nakar se opozarjajo kupovalci in prodajalci.

Ij **Na današnji semenj** je bilo prignanih 23 volov, 11 krav, 1 tele in 65 prašičev za rejlo.

Ij **Smrtna kosa.** Umrla je sinoči Mara Jerala, hčerka Jankota Jerala, deželnega pis. oficijala, Novi Vodmat šte. 22. Naše sožalje!

Primorske vesti.

p **Nova izdajdba za razsvetlavo** V Gorici sta lastnika kavarn Corso in Teatro namestila pri plinometrih neko pripravo Rimljana Paterre, ki ima lastnost, da prihrani 25 do 30 odstotkov plina.

p **Rop v letovišču.** Tržaški policiji je bilo iz Strunjana javljeno, da sta napadla dva Bošnjaka neko tam letujočo damo in jej oropala 3050 K, ki jih je imela pri sebi. Pri mikastnju je ugriznila dama enega roparjev, ker je na to okrvavel, mu gotovo ostane viden znak.

p **Smrtna nesreča izletnika.** Težak Henrik Persich v Trstu je bil v nedeljo izletel s troje svojih malih otrok nekam na Furlansko. Tam pa se je bil tako napil, da ni mogel dočakati, da bi privozil vlak do Trsta, ampak je že v Rojanu stopil iz vozečega vlaka.

Mož je seveda padel pod kolesa, ki so ga usmrtila.

p **Umrl je v Nogaredu v Furlaniji** g. Josip Klančič, posestnik, brat podgorskega župana.

Zadnje vesti.

NA BOJIŠČU.

Belgrad, 30. julija. (Uradno.) Obkolitev Vidina je popolna. Srbi so zavzeli vas Patarčik. Na stari meji so Bulgari podvzeli več napadov, a so bili povsod odbiti.

Belgrad, 30. julija. Tu leži zdaj 4600 ranjencev. Izredno veliki transporti ranjencev v zadnjih dneh dokazujejo, da so bili boji pri Krivi Palanki zelo hudi.

Berolin, 30. julija. »Berliner Lokal-anzeiger« poroča iz Sofije, da so bili Grki pri Nevrokopu poraženi in da pri umikanju zažigajo vasi.

Solun, 30. julija. Boji pri Džumaji so bili jako krvavi. Izgube so izredno velike. Bulgari so se obupno branili. Bulgari se umikajo zdaj proti Dubnici.

SRBI BOMBARDIRAJÓ VIDIN.

Bukarešt, 30. julija. Srbskemu poslaništvu je došlo uradno obvestilo, da Srbi bombardirajo Vidin.

GRKI V TRAKIJI.

Atene, 30. julija. Grki so zasedli Gümüldžino med Dedeagačem in Xanthijem.

ODRINSKO VPRAŠANJE.

Carigrad, 30. julija. Odrinski muslimani so se sultanu v udanostni brzojavki zahvalili, da je poslal v Odrin prestolonaslednika in rote sultana kot kalifa, naj ne dopusti, da bi sveti kraji v drugič padli v roke nevernikov.

Pariz, 30. julija. Enver beg je izjavil: Povejte celi Evropi, da Odrina nikoli ne pustimo. Borili se bomo za Odrin do zadnjega moža in zadnje kaplje krvi. To je trdni slkep cele turške armade.

KONFERENCA POSLANIKOV.

London, 30. julija. (Reuter.) Včerajšnja konferenca poslanikov je trajala tri ure in se nato odgodila do petka. V tej seji se je definitivno uredilo albansko vprašanje. Albanijo bo vladal vladar, ki se določi v teku 6 mesecev. Medtem se organizuje uprava Albanije. V to svrbo bodo velesile poslale v Albanjo kontrolno komisijo, ki bo sestavljena iz enega zastopnika Albanije in po enega zastopnika vsake velesile. Komisija se bo čimprej v Albaniji zbrala. Ta komisija bo, potem ko bo proučila v deželi že podane elemente komunalne uprave in administrativnih reform, velesilam predložila načrt za bodočo upravo dežele. Orožništvu bodo poveljevali švedski častniki. Velesile bodo naprosile švedsko, da določi višjega častnika, ki bo spremljal komisijo v Albanijo, da se bo ustanovilo, koliko častnikov bo treba. — V petek se bo konferenca pečala z vprašanjem južnih meja Albanije. — V današnji seji se o vprašanju prodiranja Turčije v Trakiji ni razpravljalo, toda po seji so se poslanički o tem vprašanju pomenkovali. Zatrjuje se, da bodo velesile prejkoslej složno postopale. — »Temps« piše, da bo konferenca ta teden svoje delovanje končala in se sploh ne bo več sklicala. Najbolj pereča balkanska vprašanja se zdaj itak rešujejo v Bukarešti. — Konferenca poslanikov je nadalje tudi sklenila denarno odškodnino za Črnozero in popolnoma uredila vprašanje svobodnega izhoda Srbije na Jadransko morje. Položaj na Balkanu, v kolikor se tiče vojske med bivšimi zavezniki, ni prišel na razgovor, ker se pripravljata tozadevna diplomatska akcija. (Menda kolektivni korak velesil v Atenah in Belgradu, naj se sovražnosti ustavijo.)

Bukarešt, 30. julija. Kralj Karol je sprejel danes turškega poslanika Sefa bega in min. predsednika Pašića. Jutri sprejme kralj Vukotića in Venizelosa.

Dunaj, 30. julija. »N. W. Abendblatt« poroča iz Bukarešte, da se tam za gotovo zatrjuje, da bodo vojskujoče se države kot dokaz svoje miroljubnosti sovražnosti takoj ustavile.

Belgrad, 30. julija. Grški delegat Parnas je izjavil, da je posest Kavale za Grčijo »conditio sine qua non« miru.

MIROVNA KONFERENCA.

Bukarešt, 30. julija. V današnji seji mirovne konference se bodo rešila samo formalna vprašanja. Delegati so sklenili, da ne bodo dovolili nobenemu časnikarju nobenega interviewa. Včeraj so se vršile konference med zavezniki na eni ter med Venizelosom in Majorescujem in Tončevom na drugi strani. Tončev je bil od kralja sprejet v avdijenci. Zavezniki stavijo skupno pogoj, da mora Bulgarija skleniti istodobno mir z vsemi. V formalnem oziru bulgarski delegati ne nameravajo delati nobenih težav in žele, da bi vedno predsedoval Majorescu. Tu upajo, da se bo mogel mir v 14 dneh skleniti.

RUMUNSKO-BULGARSKE ENTENTE NI.

Bukarešt, 30. julija. Med Rumunijo in Bulgarijo se ni sklenila nobena entente, kakor so namigavali bulgarski listi. Rumunija med Bulgarijo na eni strani in Srbijo ter Grčijo na drugi strani pošteno v zmislu zveznosti posreduje. Kake hegemonije, katero ji Bulgari ponujajo, pa Rumunija ne želi imeti.

PROTI DANEVU.

Dunaj, 30. julija. Liberalna stranka v bulgarskem sobranju namerava staviti predlog, da se postavi kabinet dr. Danev pod obtožbo.

BULGARSKE ŽENE.

Sofija, 30. julija. Tu se je vršil shod bulgarskih žena, ki so izjavile, da smatrajo vojsko za osvobodilno makedonskih Bulgarov za potrebno in pošiljajo armadi svoje pozdrave.

DRŽAVNI ZBOR.

Dunaj, 30. julija. Državni zbor se snide zopet v drugem tednu meseca avgusta.

DEŽELNI ODBORNIKI NA ČEŠKEM.

Praga, 30. julija. Deželni odborniki dode svoje plače še do 1. avgusta, potem se jim plače ustavijo.

CESAR VILJEM.

Dunaj, 30. julija. Cesar Viljem obišče jeseni avstrijskega prestolonaslednika kot lovski gost in se poda nato na otok Krk.

PRETEPI V SARAJEVU.

Sarajevo, 30. julija. K pretepu v Sarajevu se še poroča, da je bil v pretepu ranjen tudi podpredsednik sabora Busagić. Udeležniki so metali stole, policisti so napravljali red z golimi sabljami. Na glavi je težko ranjen stražmojster Mrzić.

LUJIZA.

Bruselj, 30. julija. Princeza Lujiza je sklenila s svojimi upniki 40% poravnavo.

VELIKA TATVINA.

Newyork, 30. julija. Hčeri umrlega železniškega kralja Harrimana so bili v primorskem kopališču ukradeni juveli v vrednosti pol milijona kron.

USMRČENJE MORILCA.

Frankobrod, 30. julija. Mnogočrtni roparski morilec Avgust Sternickel je bil danes usmrčen. Njegova dva sokrivca je cesar pomilostil v dosmrtno ječo.

Razne stvari.

Dobro ga je izplačala. Hčerka nekega tovarnarja na Češkem je bila nevesta. Zadnji dan pred poroko je pa ženin — trgovec — izjavil očetu, da ne more njegove hčerke poročiti, ako ji ne podvoji dote. Oče je govoril s hčerjo in izjavil, da noče razdreti njene sreče, da pa bo s tem svoja ostala dva otroka oropal dedščine. Hčerka je prosila očeta, naj izpolni ženino zahtevo. Oče ji je ugodil. Naslednji dan je bila poroka. Glasno in jasno se je glasil ženinov »Da!« Toda še jasnejše in odločnejše se je nato glasil nevestin »Ne!« Duhovnik je vprašanje ponovil, ker je mislil, da se je nevesta zmotila. Toda tudi drugič je nevesta odločno in glasno rekla »Ne!« Nato se je nevesta kratko obrnila k svojemu očetu in ob njegovih roki odšla iz cerkve, ne da bi se bila na ženina le še enkrat ozrla. Ko jo je oče začuden vprašal, zakaj je to storila, je dekle odgovorilo: »Ako bi se bila poroka že včeraj razdrla, bi bili vsi govorili, da me je ženin pustil na cedilu. To sramoto sem si hotela prihraniti. Naj jo nosi on, ki jo je zaslužil, ker se je hotel oženiti samo radi denarja.«

Smrt na gledališkem cdru. V Debrečinu se je med predstavo v gledališču zgrudila gledališka igralka Marjeta Palugay mrtva na tla.

Iz aeroplana z bombo uničena topničarka. Iz Nogalesa v Arizoni se poroča, da je vstaški aviatik Masson nad pristaniščem Guaymas vrغل bombo na mehikansko topničarko »Tampico« iz aeroplana. Topničarka se je zato potopila.

Štajerske novice.

s **Poplavljen Radgona.** Znano je, da je mesto Radgona zelo podvrženo preplavljenju Mure. Radgona namreč leži zelo nizko in če je Mura le količikaj visoka, pa segajo valovi skoraj do sleherne hiše ob Muri. Dne 25. julija je znašalo stanje Mure 2 m 95 cm čez normalo. Vsa bližnja polja, mestni park in vrtovi so od valov uničeni. Zelo narašča je tudi potok, ki priteče od nemške Gorice in radi tega je bila cesta pri kolodvoru tako preplavljena, da je bil promet za več ur ustavljen. Slovenska okolica radgonska trpi vsled povodnji ogromno škodo.

Kolera v Srbiji.

(Od našega poročevalca.)

Belgrad, 25. julija.

Ko sem sredi maja potoval v Skoplje, sem imel za sopotnika belgradskega zdravnika — specialista bakteriologa, od katerega sem zvedel, da je v Strumici, kjer so tedaj skupaj kantonirali srbski in bulgarski vojaki, — med bulgarskimi poročevalci spremljal tok srbsko-bulgarskih bojev. V Skoplju so mi tedaj povedali, da se je ondi med vojaki pojavilo več slučajev kolere, v Velesu pa da ta kuga že hudo razsaja; svetovali so mi, naj se raje vrnem. Ta nasvet sem si vzel k srcu in res odpoval nazaj v Belgrad. Moj kolega, poročevalec »Srpstva« iz Novega Sada, dr. Boško Petrović je pa vseeno odšel na bojišče in prisotvoval zavzetju Štipa, kar je pa plačal — z glavo. Štip je bil skozi in skozi okužen s kolero, ko je prišla vanj srbska vojska. Dr. Boško si je nalezal bolezen in čez dva dni umrl v Skoplju. Bil je izobražen in jako plemenit mlad mož, velik rodoljub, ki je to svojo ljubezen in navdušenje za srbske uspehe plačal s svojim mladim življenjem. On je bil prvi častnikar, ki je v tej vojni padel kot žrtev svojega poklica.

Srbsko vrhovno poveljstvo je bilo obveščeno, da med bulgarskimi četami razsaja kolera, a ni moglo verjeti, da bi bila zavzela tak obseg, kakor ga je v resnici. Šele tedaj, ko so naše čete zavzele Radovište in našle ondi nad 1000 nepokopanih trupel na kolero umrlih bulgarskih vojakov, so videli, kako zelo se je kolera razpasla med Bulgari.

Ni čudno, da je okuženje prešlo tudi na srbsko vojsko. V Štipu, Velesu, Kumanovu in Skoplju se je pojavila kolera v stotinah slučajev. Zavedajoč se velike nevarnosti je vrhovno poveljstvo ukrenilo vse mogoče varnostne odredbe, da nevarno kugo zatre. In res so se dosegli naravnost sijajni uspehi. Kolera, ki je dnevno zahtevala na stotine žrtev, je bila v tednu dni tako nadvladana, da n. pr. v Skoplju ni bilo več nobenega novega slučaja, pa tudi v Kumanovu, Velesu in Štipu se je omejila na minimum. To je tem večja sreča, ker se je kuga omejila preje, nego je dosegla postojanke, na katerih se nahaja glavna vojska. Vendar je kolera v prvih kratkih dneh pokosila nad 1000 vojakov in 3 častnike. Na kolero je umrl tudi pri Krivolaku ranjeni Ljuba Jovanović, ravnatelj »Pijemonta«, ustanovitelj »Slovanskega Juga«, prvi apostol novega gibanja za jugoslovansko zblizanje.

Dokler je bila kolera strah in trepet za vse, se o njej ni smelo govoriti, še manj pa pisati; danes se pa že lahko konstatira dejstvo, da je kolera v srbski vojski zatrta. Ranjeni vojaki so zanesli kolero tudi v stare srbske meje.

V Belgradu je bilo doslej med prebivalstvom 12 slučajev, 4 so umrli. V belgradski kolerni bolnišnici je bilo med ranjenimi vojaki konstatiranih 106 slučajev; od teh jih je umrlo 44, ozdravilo 9, bolnih je še 56.

V belgradski okolici sta bila dva slučaja, oba s smrtnim izidom.

Po drugih mestih v starih mejah, povsod ondi, kjer se nahajajo ranjeni vojaki, je bilo 272 slučajev kolere, med temi je bilo samo 16 civilnih oseb, vse drugo so bili vojaki ranjenci. Umrlo je 114 oseb, ozdravilo 26, ostali leže še bolni, izolirani v kolernih bolnišnicah.

Povsod so se ukrenile najenergičnejše odredbe za desinfekcijo in izolacijo. Poskrbelo se je za večje število inozemskih zdravnikov bakteriologov.

Eden od teh zdravnikov, Berolinec, mi je rekel, da obhaja uredbo srbske sanitete; zelo pohvalno se je izrazil tudi o odredbah srbske vlade proti kolero.

Ukrenilo se je vse potrebno, da bi vojaki, ki se vračajo domu radi okrevanja ali pa na dopust, ne zanesli kolere med ljudstvo.

Bakteriološki laboratoriji so se otvorili v Belgradu, Nišu in Ristovcu.

V Pirotu, na meji proti Bulgariji in v Ristovcu proti bivši turški meji so se ustanovile kolerne postaje za sprejem vseh tistih oseb, ki bi na kolere sumljivih znakov obolele med potom na železnicah. Tako se je storilo vse, da se nevarni morilki pravočasno odtegnejo tla za razširjanje.

KRIZA V LAŠKEM MORNARIŠKEM MINISTRSTVU.

Laški kralj je sprejel demisijo mornariškega ministra Leonardija Cattolica in je za mornariškega ministra imenoval kontre-admirala Milla.

MONARHISTIČNO GIBANJE NA PORTUGALSKEM.

Kljub vsem dementijem se v Parizu lizbonski nemiri potrjujejo. V Orenseju so

izjavili voditelji monarhistov, da je v Lizboni in v Oportu vse za revolucijo pripravljeno. Dne 28. t. m. so bili krvavi boji med prebivalstvom in vojaki. Na severnem Portugalskem se zbirajo čete monarhistov.

POSEBNO PRIPOROČLJIVI MOLITVENIKI:

Pot k Bogu. Molitvenik za odrasle. Cena z rdečo obrezo 1 K 20 vin., z zlato obrezo 1 K 60 vin., v šagrinu 2 K 80 v., z vatiranimi platnicami 3 K, najfinejša vezava 5 K. — To je najbolj priporočljiv in najpopolnejši molitvenik, katerega naj si nabavi vsak odrasli Slovenec.

Sv. Anton Padovanski. Življenjepis in češčenje velikega čudodelnika iz frančiškanskega reda z molitvenikom. Po nemški izdaji F. Sebastijana Scheyring priredili slovenski bogoslovci. Cena z rdečo obrezo 1 K 20 h, v šagrinu z zlato obrezo 2 K 40 h. — Ta krasni molitvenik bo vsled svoje bogate vsebine gotovo vsem častilec sv. Antona dobrodošel. Obsega namreč vse pobožnosti k sv. Antonu, poleg tega pa tudi navadne in mašne molitve.

Getzemani in Golgota. Šelo ponižnosti, pokorščine in ljubezni do smrti. Premišljevanja in molitve v čast bridkega trpljenja in smrti našega Gospoda Jezusa Kristusa. Cena z rdečo obrezo 2 K 60 h, v šagrinu z zlato obrezo 3 K 60 h. — Ta molitvenik nas najživeje uvaja v skrivnosti Kristusovega trpljenja ter nas uči bol in bolj ceniti največje delo ljubezni in odrešenja.

Mnenje gosp. prof. G. Pera, v Turinu.
Gosp. J. Serravallo Trst.

Zahvaljujem se vam za dloposlani vzorec vašega železnatega kina vina Serravallo. Vaše vino je brez dvojbe eden najmočnejših tonikov in najboljših okrepčilnih sredstev, kar jih jaz poznam. Jaz bom vedno s svojimi skromnimi močmi podpiral vaš izdelek.

Turin, 22. januarja 1912.
Prof. G. Pera.

Dragocen činitelj pri otroški prehrani je „Kufek“, ki vsled svoje bogate vsebine redilnih snovi uspešno vpliva na razvoj mišic in na tvorbo okostja. „Kufek“ je tako lahko prebavljiv, da ga lahko prenese tudi najslabši dojenček želoček. Odstrani vsako motenje pri prebavi, zlasti še ravno pri otrocih tako pogosto nastopajoče črevesne katere in driske.

Mirna stranka išče za november

stanovanje

z 2 sobama in pritliklinami. — Ponudbe pod O. S. št. 2264 na upravo lista. 3

Tržne cene.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta, 30. julija 1913.

Pšenica za oktober 1913	11.48
Pšenica za april 1914.	12.05
Rž za oktober 1913	9.11
Oves za oktober 1913	8.27
Koruza za april 1914	8.08
Koruza za maj 1914	7.38

Sanatorium Emona

v Ljubljani,

Komenskega ulica 4, Privatno zdravilišče za notranje in kirurške bolezni. — Porodnišnica. — Medicinalne kopeli. Lastnik in šef-zdravnik: Dr. Fr. Derganc, primar. I. kir. odd. dež. boln.

Sprejme se takoj

zanesljiv in dober

delavec za cementne izdelke

ki zna samostojno voditi delo.

Pismene ponudbe na

Rudolfa Jeglič, kamnoseka v Kranju

Drva

mehka in trda, (suha); radi pomanjkanja prostora znižane cene. Dostavijo se na zahtevanje tudi na dom. **Parna žaga SCAGNETT**, za skladiščem državnega kolodvora. — 245

Fotogr. aparate

in vse potrebščine ima v zalogi

„**Adrija**“ drogerija in fotomanufaktura v Ljubljani, Šelenburgova ulica št. 5. Zahtevajte cenike! 1431 Zahtevajte cenike!

PRODA SE hiša s 3 stanovanji in

pritiklinami, z enim hlevom, ter 400 kvadratnih sežnjev vrta. Cena znaša 9000 K. Ponudbe na upravo lista pod »Malo posestvo« št. 2240.

Ugodna prilika!

Dobropeljana

manufakturna trgovina

srednje velikosti se v večjem mestu ugodno odda.

Ponudbe pod št. 105-1 poštno-ležeče Ljubljana. 2032

LEPO STANOVANJE

4 sobe, velika kuhinja, zaprt steklen hodnik in ostale pritlikline, se odda za takoj ali za 1. avgust. Vpraša naj se v Dreherjevi pivarni, Tržaška cesta št. 19, nasproti tobačne tovarne. 2021

Zvest mož

z dobrimi spričevali, v starosti 34 let, kavcije zmožen če treba, išče za takojšnji nastop službe. Najrajši kot sluga, zapisnik, skladiščnik, oskrbnik ali kaj primerne. Blagohotne ponudbe naj se takoj že 2. avgusta t. l. pošljajo na upravo tega lista pod »Zvest« št. 2261.

Sprejmeta se

2 pomočnika in 1 učenec Nastop takoj. Plačilo po dogovoru. 2266 5

Učenec

(pikolo)

s primerno izobrazbo se pod ugodnimi pogoji takoj sprejme. — Naslov: Kavarna »Central« v Ljubljani. 2269

Mladenec

pošten, močan se sprejme v trgovino na deželi. Ponudbe sprejema uprava „Slovenca“ pod številko 2237. 2237

STANOVANJE

v Novi ulici, obstoječe iz 4 sob, kuhinje, predsobe, kopalne sobe in pritliklin, se odda za 1. novembra. Poizve se v pisarni R. Treo, Marije Terezije cesta št. 10. 2270

Išče se

2271

tihi družabnik

z glavnico K 2000.— proti jamstvu. Zajemčen letni dobiček K 1000.—.

Ponudbe pod 2271 na upravo tega lista.

Sprejme se**UČENEC**

zdrav, krepak, zanesljiv in poštenih krščanskih staršev, s primerno šolsko izobrazbo in ki ima veselje do trgovine. Ponudbe naj se blagovolijo poslati na tvrdko: **ALFONZ OBLAK, trgovina** z mešanm blagom, Novo mesto. 2267 2

Št. 330/13.

Odvetniška zbornica kranjska javlja tužno vest, da je njen odlični član, gospod

dr. Josip Kušar

odvetnik v Kranju

včeraj dopoldne ob 1/4 12. uri v 48. letu svoje dobe izdihnil svojo blago dušo.

Čast njegovemu spominu!

V Ljubljani, dne 28. julija 1913.

Predsedstvo.

2263

Globoke žalosti potrti naznanjamo vsem ljubim sorodnikom in dragim prijateljem pretresujočo vest, da je naš predobri soprog in oče, zbir. sin, brat, svak in stric, gospod

dr. Josip Kušar

odvetnik

danes dopoldne ob 1/4 12. v Rogaški Slatini, kjer si je iskal okrepitve, po težki bolezni nepričakovano preminul.

Truplo predragega pokojnika pripelje se domov v Kranj, kjer se bode v četrtek, dne 31. julija t. l. ob 5. uri popoldne v hiši žalosti še enkrat blagoslovilo in preneslo na mestno pokopališče.

Blag mu spomin!

Kranj, dne 28. julija 1913.

Marija Kušar roj. Mally, soproga,

2263

Nadina, Josip, Božena, Vida in Boleslav, otroci.

Berta Kušar roj. Pleiweiss, mati.

Berta Zamida roj. Kušar, Ana Kušar, Neta Košir roj. Kušar, sestre.

Radioaktivno termalno kopališče

Toplice na Kranjskem. Sezija od 1. maja do 1. oktobra.
Postaja dolenske železnice Straža — Toplice. Akratov vrelec 38° C, ki daje nad 30.000 hl radioaktivne termalne vode na dan. Zdravljenje s pitjem in s kopanjem. Izredno uspešno proti putiki, revmi, neuralgiji (trganju), ženskim boleznim in drugim. Velika kopališča, posebne in močvirne kopelji. Elektroterapija in masaža. Ravnateljstvo: Kopališki zdravnik dr. Konstantin Konvalinka. Zdravo podnebje. Gostogostinska okolica. Bogato opremljene sobe. Izborne in cene restavracije. Prospekte in pojasnila daje brezplačno **kopališka uprava.** 976 66

Prodajalniška oprava

(za špecerijsko trgovino)

skoro popolnoma nova, samo

malo časa rabljena, se takoj

proda. Natančneje pri Ant.

Krisper, Ljubljana, Mestni trg 2087

Stanovanje

obstoječe iz 3 sob (tudi 4 ali 2) s kopalnico in pritliklani je za oddati takoj ali za novembrov termin. Kje, pove upravnistvo tega lista pod številko 2254. 2254

: Sprejme se takoj :

VAJENEC za pekovo obrt

Ponudbe na upravo „Slovenca“ pod štev. 2233.

Vino na prodaj!

60 hl belega in rdečega vina oddam po 46 vin. do 52 vin. za liter, franko postaja Brežice, Štajersko. Na zahtevo pošljem tudi vzorce. — Naslov: **FRAN PETAN**, posestnik, Sromlje pri Brežicah. 2211

V lepem kraju na Gorenjskem se odda takoj v najem mnogo let obstoječa

prodajalna

Nahaja se v bližini tovarn, kolodvora in tik državne ceste. Več povedo: **Dedič Jarc v Medvodah, Gorenjsko.**

Kot učenka

se sprejme v večjo trgovino z mešanim blagom na deželi, 14 do 16 let stara, zdrava, krepka deklica poštenih staršev s primerno šolsko izobrazbo. Ponudbe na upravn. tega lista pod naslovom: „Učenka 2225.“

Nizozemska zavarovalna družba za življenje

Ravnateljstvo: Dunaj I. Aspernplatz 1.

se priporoča za sklepanje zavarovanj na življenje, rente, doto in vojaško službo pod najugodnejšimi pogoji in najnižjimi premijami.

Stanje zavarovanj koncem leta 1912 : 400 milijonov.

Rezerve " " " : 116 " 366

Glavno zastopstvo za Štajersko in Kranjsko v Gradcu I, Schmiedgasse 40, kjer se sprejmo vsak čas strogo reelni, delavni sodelniki proti dobri plači.

Nadzorstvo za Kranjsko: Ljubljana, Hrvatski trg 4.

Ena izmed najboljših naravnih, na ogljikovi kislini najbogatejših slatin je

„MARIJIN VRELEC“.

Po zdravniških izpovedbah učinkuje isti kot pitna in zdravilna voda proti želodčnim in črevesnim bolečinam kakor tudi proti pljučnemu kataru; zelo priporočljiv je za vsakogar, kateri trpi na slabi prebavi in zaprtju.

V dokaz izborne kakovosti je veliko število pohvalnih in priznalnih pisem.

Glavna zaloga: tvrdka **LESKOVIC & MEDEN** v Ljubljani, Jurčičev trg št. 1. 2152

Kolesarji, zahtevajte

v svojem lastnem interesu nemudoma prvi slovenski bogato ilustrovani cenik 1913, koles in posameznih delov, ki je pravkar izšel, brezplačno in poštne prosto. Preglejte istega pazljivo ali pa se osebno prepričajte v naših trgovinah in uvideli boste, da vodimo prvovrstno blago po najnižjih, brezkonkurenčnih cenah.

Karel Čamernik & Ko. Ljubljana

Dunajska cesta št. 9 — 12.

Specijalna trgovina s kolesi, motorji, avtomobili in posameznimi deli. Mehanična delavnica in garaža.

520

Od dobrega najboljši! je še vedno izvorni Singerjev šivalni stroj

Dobi se samo v naših prodajalnah s takim izveskom

in s to varstveno znamko

Ljubljana, Sv. Petra cesta 4, Novo mesto, hiša lekarja Bergman, Kranj, Glavni trg 119 in Kočevje, Glavni trg 79 ali pa po naših potnikih.

J. KETTE

Ljubljana, Franca Jožefa c. 3

priporoča srajce, vedno najmodernejši kravate, nogavice, žepne robce, klobuke, slamnike, čepice in kopalno perilo za letovišča, vse potrebščine za turiste in telovadbo.

Slovincem so dosedaj popolnoma neznane

2104

Rimske Toplice pri Tržiču (Monfalkone)

ki nudijo najboljše okrepila pri revmatskih in njim podobnih boleznih. Poleg svetovno znanega fango blata je bolnikom na razpolago močna, žveplo in brom vsebujoča, 40° topla mineralna voda. Cene zmerne. Prospekti brezplačno.

Ravnateljstvo Rimskih Toplic, Tržič, (Goriško).

Narodne noše

v različnih vrstah tudi posamezne dele, kakor: krila, rute, telovnike, predpasnike, avbe, platno, peče

prodaja po vzorcih deželne muzeja Rudolfinum v Ljubljani in po predpisih Kranjske deželne zveze za tujski promet na Kranjskem

■ F. M. Regorschekov naslednik ■

AVGUST JAGODIC

Ljubljana, Stritarjeva ulica št. 3.

Bogata izbira.

Zmerne cene.

2204